

Pinocchio.1

de Călin-Andrei Mihăilescu

A veam vreo șase ani când am fost îmbrâncit între copertile unui cărțoi mai mare decât mine. Era într-o luni; cred că plănuisem să o dau gata până la sfârșitul săptămânii, doar era o carte cât toate zilele. Auzisem despre povestea lui Pinocchio câte ceva, nu mai țin minte precis ce, dar știam că era grozavă. M-am așezat tacticos pe pat, gata să-mi înfulec prima carte. Mirosea promițător, a nou, cum miros cărțile, caietele, penarele, cerneala și gumele în septembrie, la începutul școlii. Am deschis-o; pe prima pagină, o ilustrație în care un bătrân tocmai luase în mână o bucată de lemn, din care ieșea un ciot ca un nas – și se pregătea să o cioplească. Am frunzărit întâi cărțoiul. Ei, nu chiar tot, doar câteva pagini, poate vreo cincisprezece. Slavă domnului, era plin de desene! Din poză în poză povestea creștea, ca în benzile desenate din Vaillant, unde mi-era atât de ușor să mă împrietenesc cu bonomul cățel Pif, și atât de greu să-i spun răutăciosului cotoi Hercule altfel decât Iorchil. Totuși, aici erau prea puține desene ca să înțeleg cum crește povestea lui Pinocchio. Mă păcălea cineva (autorul? mama?), silindu-mă să citesc printre imagini ca să le leg între ele. Și, maaamă, câte litere erau acolo! Un șuvoi, că nu se mai opreau. Ba nu: o falangă macedoneană, compactă, cu scuturi pe toate părțile și cu sulite lungi care ieșeau printre ele. Așa îmi păreau ț-urile și N-urile. Ba chiar și A-urile, chit că pe ele le știam de mai demult. Cel mai tare m-a înțepat V-ul, cu care – mi-am dat seama pe dată, că eram tare perspicace – începea numele vulpoiului cel rău. Țsta chiar că era

periculos. Mi-a venit să mă apăr și de falangă și de vulpoi închizând cartea. Dar nu mai era drum de întoarcere: o dată ce intrasem, trebuia să trec prin ea ca printr-un tunel. Mă uitam din poză în poză și, pe măsură ce sensul lor devenea mai neclar, fiecare se transforma în ceva foarte atrăgător. Începea să mă atragă și textul, ca o imagine cifrată pe care trebuie să o tot descompui și compui până să-i dai de cap. Parcă eram între doi magneți și mă uitam când la poze, când la text, până când am amețit nițel și m-am apucat să buchisesc, așa, în joacă, să-mi treacă ameteala.

Greu, greu la început: stăteam cu unghia sub fiecare literă și, când o pricepeam, o spuneam cu voce tare: A b...o...c...t..." Ce-i aia? Încă o dată: A d...o...s...t..." Nici așa nu era bine. Parcă mă băgasem în lac fără să știu să înot. A F...ost..." – da, așa e: A fost o...d...a...t...ă", aașaa: A fost odată". Răsuflu nițel, trag cu coada ochiului la desenul în care un bătrânel drăguțel se uita la bucata de lemn ieftin, gândindu-se, pesemne, la ce o să facă din ea. Mai dau o pagină-două, mă mai uit la desene, iar mă întorc la poveste (care nu era încă o poveste, era un chin. Poate de aceea ne plac poveștile, că ne duc dincolo de chinuri). Iar buchisesc, mă împleticesc, parcă mi-era mîntea șchioapă, până aflu că pe bătrânel îl porecliseră Meșterul Cireașă, din cauza nasului lui caraghios. Sunt flească. Iau un creion verde închis și subliniez cuvântul la care am ajuns, închid cartea și o zbughesc afară la fotbal. Pe seară deschid iarăși cartea. Recitesc cele câteva rânduri citite deja. După aia le recit. Și-i dau înainte cu cititul,

literă de literă și cuvânt de cuvânt; istoria pare că începe să se închege. Meșterul Cireașă se numește, de fapt, Geppetto (eu îl citesc ca pe Geppppettto, ca să mă sprijin mai mult pe literele deja înțelese). El cioplește lemnul, îi dă forma unei păpuși, păpușa prinde viață și iată-l pe Pinocchio. Ce chestie! Îndepărtezi așchii de lemn ca să eliberezi păpușa de dinăuntru, dar, invers, aduni litere și lipești cuvinte ca să vezi cum păpușa se naște într-o poveste. Îmi dă prin cap să-i cioplesc numele lui Geppppettto, ca să ajung la Geppetto. O fi la fel și cu Pinocchio? L-o fi chemat Pimpinocchio sau Pinocchițio? Ha! Cum mă joc cu ideile astea, cititul se face mai ușor. Încă nu alerg cu ochii pe pagină, dar, orișicât, nu mă mai împleticesc ca la început. Până să mă culc, am dat gata o pagină și ceva. Subliniez cu creionul verde un cuvânt de pe pagina următoare, la care încă nu ajunseseam cu cititul. Asta în caz că m-ar întreba mama cum merge și să am cu ce mă mândri.

A doua zi, de cum mă scol, mă reped la carte să citesc până la cuvântul subliniat: dacă mă întreabă mama ce citisem până atunci și mă dau de gol? Apoi continui și după cuvântul acela blestemat, îi dau înainte și mai citesc o pagină întreagă. Iar subliniez un cuvânt de dincolo de orizontul pe care îl atinsesem cu ochii. Pe seară, când m-am reîntors la carte, am repetat operațiunea, acum subliniind un cuvânt cu vreo două pagini și un desen mai în față. Apoi, când reluam lectura, mă grăbeam să acopăr distanța din ce în ce mai mare dintre cât citisem și cât spuneam că citisem.

Si așa, cu hâc și stop, cu hei și rup, am trecut prin episoadele poveștii lui Pinocchio, prin curtea școlii și pe scena teatrului de păpuși, prin istoria cotoiului și a vulpoiului care l-au înșelat punându-l să îngroape

bănuții ca să crească din ei pomul plin de bani, prin minciunile lui nu chiar nevinovate, prin sfaturile greierașului lui păzitor, de care nu voia să asculte, prin Țara Jocurilor, prin înspăimântătoarea lui preschimbare în măgăruș, prin infernul uriașului gata să-l devore, apoi prin căderea în apa în care l-a înghițit monstrul, chit că în burta aceluia s-a întâlnit, miraculos, cu Geppetto, prin salvarea, la fel de miraculoasă, a celor doi și, în fine și final, prin apoteoza transformării lui Pinocchio într-un băiețel în carne și oase.

N-am reușit să citesc toată cartea într-o săptămână. Să fi luat o lună, poate ceva mai mult. Dar la sfârșit știam și să citesc binișor și să mă fac că citesc, ca orice ipocrit. Și încă ceva. Când am văzut prima dată că lui Pinocchio îi crește nasul cu fiecare minciună, m-a înțepat ceva în inimă. Eram și eu nițel ca el atunci când subliniam cuvintele la care, pasămite, ajunseseam, fără să fi ajuns de fapt. Nu-mi știam lungul nasului? Ba da, dar mă jucam cu vinovăția asta inocentă, parcă așteptând să văd cine o să câștige în cele din urmă: minciunica sau adevărișorul. Nu-mi puneam întrebarea dacă Pinocchio avea

limbădelemn ori capdelemn, dar așteptam înfrigurat să ajung la sfârșitul întregii povești. Acolo, credeam, zâna cea bună care l-a transformat pe Pinocchio în băiețel, o să mă scoată și pe mine din cartea în care intrasem cu toate armele și bagajele pe care le aveam. Și așa a și fost: cartea nu m-a înghițit. Când am terminat-o, m-am simțit de parcă mâncasem cea mai grozavă prăjitură. Și am simțit toate gusturile bune pe care le știam, și altele neștiute. Am amețit nițel: cumva, nici o carte nu e prima; dar fiecare carte e, în felul ei, prima. Așa e felul cărților.

Carte poștală din colecția Mochnács Thomas Remus